

[Svend Auken]

Det har f.eks. undret mig – og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at den nuværende regering ikke loyalt har levet op til dagsordenen af 30. november 1989 – at når man kommer i forbindelse med sine partifæller og andre i de andre EF-lande, så er det faktisk nyheder for dem, hver gang man henviser til, at Danmark eksempelvis har foreslået flertalsafgørelser, når det drejer sig om mindsterettigheder på miljøområdet og på det sociale område.

Jeg tror, at Danmark må erkende, at vi er et lille land, og derfor skal vi sætte meget store diplomatiske ressourcer ind på virkelig at forklare det positive, der kan ligge i vore synspunkter i forhold til de andre.

Ikke alene det, at vi samarbejder og samarbejder loyalt, men også, at vi har en mening og tør sige den, er forudsætningen for, at vi kan få en udvikling i Europa, som afspejler det danske folks ønsker og interesser med hensyn til fremtiden. Vi skal lytte til andre, men vi skal også have mod til at sige, hvad vi selv mener, og ikke blot ukritisk acceptere resultatet af andres forhandlinger.

Der har været et trist skisma i debatten om Europapolitikken mellem på den ene side dem, der ingenting vil, og på den anden side dem, der er parate til at sluge alting råt. Efter vores opfattelse i Socialdemokratiet hviler begge holdninger på national selvforagt og er helt ude af trit med den demokratiske bølge, der er i Europa i dag.

Jeg håber derfor, at statsministeren på Danmarks vegne vil tale klart om danske holdninger under topmødet i Dublin. Lad mig på Socialdemokratiets vegne bidrage med en række stikord, en række pejlemærker for at vise, hvor vi står, hvad vi mener der skal siges fra dansk side.

Vedrørende demokratiseringen i Midt- og Østeuropa og demokratiprocessen i selve Sovjet skal Danmark naturligvis udtrykke glæde og vilje til aktiv støtte. Konkret betyder det anerkendelse af de nye folkevalgte regeringer, styrkelse af de diplomatiske forbindelser, direkte økonomisk bistand på bilateral basis, men også i høj grad kanaliseret via EF og andre samarbejdsorganisationer, f.eks. som det er sket her i Norden.

Miljøsamarbejdet må have høj prioritet. Forureningskatastrofen i Mitteleuropa er endnu værre end tidligere antaget, og dansk industri

har en naturlig rolle at spille ved sin store tekniske knowhow på miljøområdet. Danmark kan også hjælpe på vigtige områder som byfornyelse eller effektivisering og modernisering af den offentlige tjenestesektor, f.eks. på hele uddannelses- og sundhedsområdet. Vi har også særlige forudsætninger, når det drejer sig om energiområdet.

EF kan og bør yde kortsigtet nødhjælp, men EF kan også yde langsigtet strukturstøtte. Vore markeder i Vesten må være åbne, og vi må aktivt støtte strukturforandringer. Men samtidig må vi bidrage til, at der udarbejdes – og det er et meget vigtigt punkt – en kodeks for europæiske virksomheders overtagelse af firmaer og ejendom i de tidligere diktaturlande, en kodeks, der kan hindre røveri af værdier og udnyttelse af den menneskelige arbejdskraft. Det er en vigtig opgave for EF, og jeg vil gerne efterlyse regeringens kommentar til en sådan kodeks.

Vi bør også kunne knytte støtten sammen med krav til landene om en anstændig behandling af nationale mindretal. Her har EF før spillet en vigtig og positiv rolle, og det skal det gøre igen.

En særlig udfordring for rodfæstede demokratier som Danmark ligger der i at yde øremærket støtte til den demokratiske proces.

Det kan være samarbejde med og uddannelse af aktive i de politiske partier, den demokratiske presse, folkelige organisationer osv. og en dansk demokratifond som foreslået af Socialdemokratiet og i øvrigt positivt modtaget af regeringen, men disse centrale arbejdsopgaver vil faktisk kunne yde et positivt bidrag og danne eksempel til efterfølgelse for andre.

Hvad angår Sovjetunionen, må det erkendes, at præsident Gorbatsjov står over for en næsten umenneskeligt svær opgave, men det er både i Sovjets og i vores interesse, at han trods alt får held til at løse den. En tilbagevenden til tidligere tiders storrussiske nationalchauvinisme kan ingen ønske sig. Det er derfor ikke nødvendigvis i vores interesse at skubbe til opløsningstendenser i Sovjetunionen, men ønsket om national selvstændighed i f.eks. de baltiske Østersørepublikker må og skal respekteres, også selv om man må medgive, at der er kolossale problemer, som kun kan løses ved forhandlinger og vel at mærke forhandlinger uden trusler og tvang.